

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2005-740-0019
Dok.: KHE40160

Besvarelse af spørgsmål nr. 16 af 1. juni 2005 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Sagsomkostninger, retshjælp og fri proces) (L 132).

Spørgsmål nr. 16:

”Ministeren bedes kommentere henvendelse af 29. maj 2005 fra Hans Boserup, jf. L 132, bilag 23.”

Svar:

Henvendelsen fra Hans Boserup til Retsudvalget vedrører navnlig den del af lovforslaget, der angår retshjælp. Hans Boserup har endvidere fremsat nogle bemærkninger om fri proces.

Hans Boserup anfører, at i relation til tvister mellem en borger og det offentlige er lovforslaget efter Hans Boserups opfattelse udtryk for en forringelse af retssikkerheden og ”access to justice”. Hans Boserup henviser bl.a. til udformningen af den såkaldte negativliste for offentlig retshjælp ved advokat, dvs. listen over sagsområder, som ikke er omfattet af advokatretshjælpen.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at med lovforslaget videreføres i overensstemmelse med Retsplejerådets forslag den hidtidige ennemæssige afgrænsning af advokatretshjælpen, dog således at den nævnte negativliste med undtagne sagsområder foreslås kun at skulle gælde for retshjælp på trin 2 og 3 (rådgivning ud over helt grundlæggende mundtlig rådgivning og rådgivning i forbindelse med forligsforhandlinger), jf. pkt. 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Med lovforslaget vil negativlisten således ikke længere gælde for retshjælp på trin 1 (helt grundlæggende mundtlig rådgivning), og retshjælp på trin 1 vil derfor fremover kunne gives på alle sagsområder.

Med lovforslaget foreslås negativlisten i overensstemmelse med Retsplejerådets forslag lovfæstet, jf. lovforslagets § 1, nr. 9 (forslag til retsplejelovens § 323, stk. 4 og 5), der er formuleret som foreslået af Retsplejerådet. Forslaget viderefører med enkelte præciseringer de gældende regler i § 6, stk. 3 og 4, i bekendtgørelse nr. 1140 af 13. december 2002 om retshjælp ved advo-

kater, med senere ændringer, og der er efter Justitsministeriets opfattelse ikke tale om, at adgangen til retshjælp emnemæssigt indskrænkes i forhold til de gældende regler.

Hans Boserup har i den forbindelse anført, at advokatretshjælp efter lovforslaget kan afslås, hvor der findes et "klageorgan". Justitsministeriet skal hertil bemærke, at det med forslaget til retsplejelovens § 323, stk. 4, nr. 4, præciseres, at advokatretshjælpen ikke omfatter tilfælde, hvor en tvist er *under behandling* ved et privat klage- eller ankenævn, der er godkendt af ministeren for familie- og forbrugeranliggender. De gældende regler må antages at skulle forstås på samme måde, jf. forudsætningen herom i forarbejderne, jf. betænkning nr. 1113/1987 om advokatretshjælp, fri proces og retshjælpsforsikring mv. side 80. Endvidere kan der efter lovforslaget fortsat gives advokatretshjælp til *indbringelse* af en klage for et privat klage- eller ankenævn, der er godkendt af ministeren for familie- og forbrugeranliggender, samt i tilfælde, hvor en tvist er under behandling ved *andre* klageorganer.

Hans Boserup har endvidere anført, at han har oplevet, at advokatretshjælp afslås i forbindelse med en klage til Folketingets Ombudsmand. Justitsministeriet skal hertil bemærke, at det udtrykkeligt fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 9 (forslag til retsplejelovens § 323, stk. 5), at advokatretshjælp kan gives i forbindelse med en klage til Folketingets Ombudsmand.

Hans Boserup har endelig kritiseret adgangen til fri proces navnlig i udlændingesager og størrelsen af vederlaget til advokater, der beskikkes for parter, der har fri proces.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål nr. 1 vedrørende lovforslaget, viderefører lovforslaget i overensstemmelse med Retsplejerådets forslag principperne for fastsættelsen af vederlaget til advokater, der beskikkes for parter, der har fri proces, samtidig med at der med lovforslaget lægges op til en væsentlig forhøjelse af de takster, som udmålingen af vederlaget tager udgangspunkt i. Som anført i pkt. 4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er Justitsministeriet i den forbindelse enig med Retsplejerådet i, at det vederlag til beskikkede advokater, der lægges op til med lovforslaget, vil have en størrelse, der giver mulighed for at føre retssagen på fuldt forsvarlig måde, og at det ikke bør have betydning for fri proces-ordningen, at en modpart, der ikke har fri proces, eventuelt betaler sin advokat et højere salær. Justitsministeriet er også enig med Retsplejerådet i, at der i denne forbindelse ikke er grundlag for at sondre mellem private modparter og tilfælde, hvor modparten er en offentlig myndighed.

Endvidere bemærkes, at efter lovforslaget henlægges kompetencen til at give fri proces til domstolene i de tilfælde, hvor der efter lovforslaget ikke skal foretages en nærmere vurdering af ud sigten til at få medhold i retssagen, og i andre tilfælde til Civilstyrelsen med mulighed for at indbringe Civilstyrelsens afslag på fri proces for en nyoprettet afdeling i Procesbevillingsnævnet, jf.

pkt. 4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Hermed sikres det bl.a., at den endelige afgørelse af, om der skal gives fri proces, i alle tilfælde, herunder i sager mod det offentlige, fremover vil henhøre under en uafhængig instans.